

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. I. 20.289/2010/4. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a **F. V. Cs.** (B. I. felszámoló biztos) megbízása alapján eljáró Dr. Sőregi Zoltán ügyvéd (7400 Kaposvár, Bajcsy-Zsilinszky u. 16-18.) által képviselt „**felperes neve (címe)** felperesnek, a Dr. Fekete Zsuzsa Ügyvédi Iroda (4024 Debrecen, Kossuth u. 9. I/2.; ügyintéző: Dr. Fekete Zsuzsa ügyvéd) által képviselt **I. rendű alperes neve** (I.rendű alperes címe) I. rendű és a Dr. Putnoki-Nagy Pál ügyvéd (3525 Miskolc, Kis-Hunyad u. 6. fsz. 2.) által képviselt II.rendű alperes neve (címe) II. rendű alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 2010. január 27-én meghozott 13. P. 21.856/2008/41. számú ítélete ellen a felperes részéről 43. sorszám alatt, az I. rendű alperes részéről 42. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések alapján - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja; mellőzi az I. rendű alperesnek a felperes javára történő marasztalását és a felperesnek az I. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetét elutasítja; a 23 691 636 (Huszonhárommillió-hatszázkilencvenegyezer-hatszázharminchat) Ft és ennek az elsőfokú ítéletben megállapított időponttól és mértékben járó késedelmi kamata felperes javára 15 napon belül történő megfizetésére a II. rendű alperest kötelezi. Azt ezt meghaladó kereset elutasítását helybenhagyja.

A felperes által az I. rendű alperes részére megfizetendő elsőfokú perköltség összegét 1 875 000 (Egymillió-nyolcszázhetvenötezer) Ft-ra felemeli, a II. rendű alperes részére megfizetendő perköltség összegét 420 000 (Négyszázhuszezer) Ft-ra leszállítja.

Mellőzi az I. rendű alperesnek az állam javára le nem rótt kereseti illeték fizetésére kötelezését.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I. rendű alperesnek 400 000 (Négyszázezer) Ft, a II. rendű alperesnek 250 000 (Kettőszázötvenezer) Ft másodfokú perköltséget, az államnak pedig - az adóhatóság külön felhívására - 585 000 (Ötszáznyolcvanötezer) Ft feljegyzett fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A II. rendű alperes intézménye a **K. V. Kórház**, mint megrendelő és a felperes, mint vállalkozó között 2006. január 14-én, majd 2006. március 31-én is vállalkozási szerződés jött létre a kórház részére mosodai szolgáltatás, illetve teljes körű általános és egészségügyi takarítás szolgáltatás meghatározott díj ellenében történő végzésére.

A felperes a 2007. október 29-én keltezett és ezen a napon ajánlott postai küldeményként elküldött levelében a kórház szerződésszegésére hivatkozva azonnali hatállyal mindkét szerződést felmondta, bejelentve, hogy 2007. november 1-jétől a szolgáltatást nem teljesíti. Egyidejűleg igényt jelentett be „a fennálló tartozásai és felmerült kárai” megtérítésére.

Felszólításának eredménytelensége miatt a felperes 2008. július 24-én érkeztetett keresetében a **K. V. Kórház** 91 269 000 Ft kártérítés és annak 2007. november 15-től járó, a Ptk. 301/A. § (2) bekezdése szerinti késedelmi kamata és perköltség megfizetésére kötelezését kérte, keresete jogszabály alapjaként a Ptk. 298., 300. és 318. § (1) bekezdését megjelölve,összecszerűséget illetően pedig az érvényesített kárigényt a keresetlevélben tételesen részletezve.

Az alperes az ellenkérelmében a kártérítési kereset teljes elutasítását kérte arra hivatkozva, hogy a felperest a szerződés azonnali hatályú felmondásával kár nem érte, a neki járó vállalkozói díjat pedig részére már megfizette.

Az elsőfokú eljárás alatt, 2009. április 30-án a **I. rendű alperes** az elsőfokú bírósághoz bejelentette, hogy a **K. V. Kórház** alperest az alapítója, II.rendű alperes jogutód nélkül megszüntette, az általa ellátott egészségügyi közfeladatokat a 2008. október 22-én megkötött szerződés alapján a **I. rendű alperes** látja el, amely „vállalta a folyamatban lévő bírósági eljárásokban a perbeli jogutódlást is”. Egyidejűleg kérte az alperesi jogutódkénti perbelépésének a megengedését.

A felperes ezt nem ellenezte, 2009. június 25-én a keresetét K. V. Ö. mint II. rendű alperesre kiterjesztette, kérve, hogy a bíróság - az 1992. évi XXXVIII. törvény (Áht.) 90. § (3) bekezdése alapján keresete szerinti kártérítés és járulékai megfizetésére a II. rendű alperest az I. .rendű alperessel egyetemlegesen kötelezze.

Az elsőfokú bíróság a 2009. szeptember 24-én meghozott - fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett - 28. sorszámú végzésével megállapította, hogy a perben a K.V. Kórház I. rendű alperes jogutódja a **I. rendű alperes**. Utóbbinak az I. rendű alperesként történő perbelépését engedélyezve egyidejűleg a **I. rendű alperes**at a perből elbocsátotta.

A II. rendű alperes ellenkérelmében elsődlegesen a vele szembeni per megszüntetését kérte az alperesi perbeli legitimáció hiányára hivatkozva, másodlagosan pedig a kereset érdemben történő elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás lefolytatását követően 41. sorszámmon hozott ítéletében kötelezte az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 23 691 636 Ft-ot, annak 2007. szeptember 16-ától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal

növelt mértékű kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította, és a felperest kötelezte az I. rendű alperes részére 500 000, a II. rendű alperes részére 1 875 000 Ft perköltség, az állam részére pedig - az adóhatóság felhívására - 666 000 Ft le nem rótt eljárási illeték megfizetésére. Rendelkezett továbbá az I. rendű alperesnek az állam javára 234 000 Ft le nem rótt eljárási illeték megfizetésére kötelezéséről is.

Az ítéletének indokolásában a megállapított tényállásban az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a felek mind a két megállapodásban kikötötték a szerződés rendkívüli felmondásának jogát, amelyre az általános és egészségügyi takarítási szolgáltatásra létrejött szerződés esetében a vállalkozó számára kellő okot szolgáltat az, ha a kórház fizetési kötelezettségének nem megállapodás szerint tett eleget. E szerződés tartalmazta azt a kikötést is, hogy amennyiben a felek részéről a szerződés rendkívüli felmondására kerül sor, a felmondással érintett felet 6 havi vállalkozói díjnak megfelelő kártérítési kötelezettség terheli a megállapodás alapján.

Az elsőfokú bíróság nem fogadta el az I. rendű alperesnek azt a védekezését, hogy a perbeli vállalkozási szerződések nem a felperes azonnali hatályú felmondása folytán szűntek meg, hanem azok közös megegyezéssel történő megszüntetésére került sor. Az I. rendű alperes ugyanis nem csatolt olyan okirati bizonyítékot, amely a felperes takarítási szolgáltatásának nem megfelelőségére vonatkozik. Ugyanakkor az alperes részéről elismert, ezáltal kétséget kizáró módon bizonyított tényként állapította meg, hogy a kórház a szerződés szerinti vállalkozói díj megfizetésével késedelembe esett. Erre hivatkozással a felperes részéről a szerződés azonnali hatályú felmondása jogszerű és egyben okszerű volt. A perben - a felperes kérelmére - lefolytatott szakértői bizonyítás eredményeként ugyanakkor az elsőfokú bíróság helyt adott annak az alperesi védekezésnek, hogy a felperes nem bizonyította; a szerződés megszűnésével kár érte volna. Erre tekintettel pedig a felperesnek az I. rendű alperessel szemben kártérítésre alapítottan előterjesztett kereseti kérelme alaptalan.

Ennek ellenére - az elsőfokú ítélet indokolása szerint - a felperes I. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetét teljes egészében elutasítani nem lehetett, tehát - a bírói gyakorlat értelmében - a Pp. 3. § (2) bekezdése nem jelent egyben jogcímhez kötöttséget is, ezért az elsőfokú bíróság vizsgálta, hogy a kereset eltérő jogalapon megalapozott-e.

Ennek során a következő megállapításokat tette:

A felperes és az I. rendű alperes jogelődje között létrejött, a kórház takarítására vonatkozó szerződésnek az a kikötése, amely szerint ha a felek részéről a szerződés rendkívüli felmondására kerül sor, a felmondással érintett felet 6 havi vállalkozói díjnak megfelelő kártérítési kötelezettség terheli, a Ptk. 246. §-ában meghatározott kötbérikötés volt. Ez alapján - miután a felperes azonnali hatályú felmondása alapos volt, - az I. rendű alperes a felperes részére kötbért köteles fizetni, amelynek összegét az elsőfokú bíróság - a tárgydíjakban a felperes részére havonta eltérő összegű vállalkozói díjfizetésének tényére tekintettel - a szerződésnek megfelelően a ténylegesen kifizetett vállalkozói díj átlagának hatszorosában, 23 691 636 Ft-ban állapította meg, amelynek megfizetésére kötelezte az I. rendű alperest.

Az elsőfokú ítélet szerint a II. rendű alperes alaptalanul kérte vele szemben a per megszüntetését a passzív perbeli legitimáció miatt. Az elsőfokú bíróság álláspontja az volt,

hogy a II. rendű alperes perképességgel rendelkező jogi személy, így nincs jogszabályi akadálya annak, hogy őt a felperes közvetlenül perelje. A II. rendű alperes által hivatkozott keresetőség jog hiányában pedig nem a per megszüntetésének, hanem legfeljebb a kereset elutasításának van helye.

A felperes által hivatkozott Áht. 90. § (3) bekezdése alapján a II. rendű alperes felelősségét, és ezáltal az I. rendű alperessel egyetemlegesen történő marasztalását ugyanakkor az elsőfokú bíróság nem látta megállapíthatónak az alábbi indokokkal:

Az Áht-nak - a perben irányadó - 2008. évi CV. törvény 28. §-ával módosított 90. § (3) bekezdése nem tartalmaz olyan felelősségi szabályokat, amelyekre e körben a felperes hivatkozott. E törvényi rendelkezés ugyanakkor lehetővé tette - és jelenleg is lehetővé teszi -, hogy az alapító a kötelezettségek átvállalásáról a működtetést végző gazdasági társasággal megállapodjon. Az Áht. - a **K. v. Kórház** megszüntetésének időpontjában - hatályos 100. § (1) bekezdése pedig lehetővé tette ugyanazon közszolgáltatást végző költségvetési szervnek az önkormányzat által létesíthető gazdálkodó szerv alapításával összehangoltan történő megszüntetését is. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az adott esetben is erre került sor, tehát az I. és II. rendű alperes között létrejött megállapodás alapján a megszűnt **K. V. Kórház** kötelezettségeit - beleértve a folyamatban lévő perek esetleges marasztalását is - az I. rendű alperes vette át. Ezért a megszűnt kórház tartozásaiért a II. rendű alperes helytállási kötelezettsége nem állapítható meg, így a vele szembeni keresetet érdemben elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes és az I. rendű alperes nyújtott be fellebbezést.

A felperes a fellebbezésében elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak új, „a vonatkozó törvényeknek és jogszabályoknak megfelelő” eljárás lefolytatására utasítását kérte azzal, hogy „adjon helyt felperes bizonyítási indítványának és vizsgálta meg szakértővel a betérjlesztett bizonyítékokat és adjon helyt kereseti kérelmében foglaltaknak”. Fellebbezési kérelmet terjesztett elő arra is, hogy a másodfokú bíróság „állapítsa meg, hogy a II. rendű alperes I. rendű alperessel egyetemlegesen köteles megtéríteni felperes kárát, elmaradt hasznát és megfizetni a kikötött kötbért”. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú ítéletnek a II. rendű alperessel szembeni keresetet elutasító döntés indokolásában kifejtettek azért nem helytállóak, mert a jelen esetben az I. rendű alperest mint gazdálkodó szervezetet nem az önkormányzat (a II. rendű alperes) alapította, hanem vele csupán szerződést kötött a feladatok ellátására. Az I. rendű alperes „mint utódszervezet” alapítására és működésére tehát a Ptk-ban, a Gt-ben és az állami vagyonról szóló törvényben foglaltak az irányadók. Hivatkozott arra is, hogy a 2008. évi CV. törvény 13. § (3) bekezdése szerint a megszűnő költségvetési szerv valamennyi, elismert vagy nem vitatott pénz vagy pénzben nem kifejezett tartozásáról rendelkezni kell, és ennek megtörténte utalni kell a (4) bekezdés szerinti átalakító, megszüntető okiratban. Fellebbezési álláspontja szerint mindezek alapján a II. rendű alperes felelőssége egyértelműen megállapítható abban az esetben, ha az I. rendű alperes bármely oknál fogva teljesíteni nem tud.

A felperes eljárási szabálysértésre is hivatkozott a tekintetben, hogy a perben előterjesztett szakértői vélemény kiegészítésére 2009. december 3-án előterjesztett indítványának teljesítésére az elsőfokú bíróság nem hívta fel a szakértőt, de ennek indokát sem adta az

ítéletében. Így elmaradt megvizsgálása a felperes által beterjesztett bizonyítékoknak, amelyek mellőzésével érdemi ítélet nem hozható.

Az I. rendű alperes fellebbezési kérelme az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni - az I. rendű alperest marasztaló - rendelkezése megváltoztatására, e tekintetben a kereset elutasítására, és a felperes perköltségeiben való marasztalására irányult. Jogorvoslati kérelmének indokolása szerint a felperes keresetében kártérítés címén kérte az alperesek marasztalását, kötbérigényt nem érvényesített, s a keresetet az elsőfokú eljárás során sem változtatta meg. Az elsőfokú bíróság a Pp. 3. § (2) bekezdése alapján e kérelemhez kötve volt. E szerint a keresetet a Ptk-nak a kártérítési szabályai alapján kellett (lehetett) volna elbírálni, és nem képezte az eljárás tárgyát a felek közötti szerződések megszűnésének megállapítása és azok jogkövetkezményeinek alkalmazása, mert erre irányuló keresetet a felperes nem terjesztett elő. Túlterjeszkedett a felperes kereseti kérelmén - és ezáltal eljárási szabályt sértett - az elsőfokú bíróság. Mindezek miatt a szabályszerűen lefolytatott eljárás eredményeként csak az volt megállapítható, hogy a felperest a szerződések megszűnésével kár nem érte, mivel azt bizonyítani nem tudta. Ez alapján pedig az elsőfokú bíróság az I. rendű alperest marasztaló döntést nem hozhatott volna.

A II. rendű alperes ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperesnek a másodfokú perköltségében való marasztalását kérte.

Hangsúlyozta; a felperes a II. rendű alperes „perbevonásának és marasztalásának” jogalapját már a kereset-kiterjesztésében és az Áht. 90. § (3) bekezdésében jelölte meg, ami egy önálló felelősségi alakzat, ugyanakkor a határozott kereseti kérelme az I. rendű alperesre közös, egyetemleges marasztalásra irányult, ami - álláspontja szerint - önmagában ellentmondás. Rámutatott: az adott esetben a II. rendű alperes önkormányzat, amely nem csupán polgári jogi szerződésben szüntette meg a költségvetési szervét úgy, hogy annak feladatait átadta, hanem (az 1987. évi XI. törvény szerinti jogszabálynak minősülő) önkormányzati rendelettel is, tekintettel arra, hogy az I. és II. rendű alperes közötti szerződést a 308/2008. (X. 22.) Ökt. határozattal jóváhagyta. Álláspontja szerint - részben erre tekintettel is - a felperes tévesen értelmezi az 1990. évi LXV. törvény, illetve az Áht. jelen ügyben alkalmazandó szabályait. Hivatkozott arra is, hogy a felperes fellebbezése arra sem tartalmaz semmiféle előadást vagy magyarázatot, hogy az általa kifejtett jogi álláspont mellett a jogutódlás kérdésében már hozott bírósági határozatot miként kellene alkalmazni.

A felperes és az I. rendű alperes egymás fellebbezése vonatkozásában ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

Az ítélet tábla a fellebbezéseket tárgyaláson kívül bírálta el a Pp. 256/A. § (1) bekezdésének f) pontja alapján.

Az I. rendű alperes fellebbezése alapos, a felperes fellebbezése részben alapos, az alábbiak szerint:

Az elsőfokú bíróság az I. rendű alperes által a fellebbezésében állított eljárási szabálysértéseket nem követte el. Általánosságban véve helytálló az I. rendű alperesnek az az előadása, hogy a bíróság a felek által előadott jognyilatkozatokhoz kötve van (Pp. 3. § (2) bekezdés) és a döntését is csak arra alapíthatja (Pp. 215. § (1) bekezdés). A Legfelsőbb Bíróság azonban már több eseti döntésében kifejtette; a kereset (viszontkereset) való kötöttség nem jelent jogcímhez kötöttséget, a kérelmet a jogvita alapjául szolgáló jogviszony tartalma alapján kell elbírálni (EBH 2006. 1422; 2004. 1143). A kereset tartalmának vizsgálata során pedig a felperes ténybeli tényelőadásaiból kell kiindulnia, a kereset tartalmát, terjedelmét ugyanis a perben érvényesíteni kívánt jogot megalapozó és az igényt érvényesítő fél által a Pp. 121. § (1) bekezdés c) pontja alapján kötelezően előadandó tények összessége határozza meg (BDT 2008. 1824). A fél téves jogi minősítése, a követelés jogcímének hiányos vagy helytelen megjelölése a bíróságot nem köti, a felhozott és bizonyított tényekre a jogszabályt a bíróságnak kell alkalmaznia (EBH 2004. 1143). Az érvényesített jog (jogcím) téves vagy hiányos megjelölése nem lehet a kereset elutasításának az alapja - miként arra az elsőfokú bíróság is helyesen hivatkozott -.

Az adott esetben a keresetlevélben és az elsőfokú eljárás során tett nyilatkozataiból kétségtelenül megállapítható, hogy a felperes a keresetben előterjesztett „kártérítési” igényét az alperesekkel szemben az I. rendű alperesi jogelőd szerződésszegő magatartására alapította, nevezetesen arra, hogy nem fizette meg részére a szerződés szerint járó vállalkozói díjat. Ez alapján szólította fel az I. rendű alperes jogelődjét a szerződés megszűnéséből eredő kárai megtérítésére, és kérte a keresetében is az alperesnek erre való kötelezését.

Mindezekre tekintettel az ítélet is egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy az adott ügyben a felperes a kártérítés iránti keresetében a szerződés kórház részéről történt megszegése esetén a szerződés szerint követelhető átalánykár iránti igényt is érvényesített, csupán a kereseti kérelme e részének jogcímét jelölte meg tévesen.

Osztja az ítélet az elsőfokú bíróságnak azt a megállapítását is, hogy a per alapjául szolgáló szerződések közül a K. V. Kórház teljes körű általános és egészségügyi takarítási szolgáltatására 2006. március 31-én létrejött szerződés XI. 4. pontja a Ptk. 246. § (1) bekezdése szerinti kötbér kikötése volt. E kötelembiztosíték érvényes kikötésének ugyanis nem feltétele az, hogy a felek a megállapodásukban a „kötbér” kifejezést használják, csupán az, hogy a kikötés írásban történjen.

Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy a perben bizonyított tények a felperes keresetét kötbérigényként az elsőfokú ítéletben megállapított összegben, érdemben is megalapozták.

Az I. rendű alperes perbeli jogelődjének jogi képviselője a 2008. november 25-én, 8. sorszámon benyújtott előkészítő iratában akként nyilatkozott, hogy: „nem vitatjuk, hogy a felperes által alkalmazott felmondásnak volt jogalapja, mert az egészségügyi finanszírozási rendszer a **K. V. Kórházat** is sújtotta, ugyanakkor a felperes által megjelölt kártérítési jogcímek és az összecszerűség teljesen megalapozatlanok, nem bizonyítottak”. Ezzel összhangban a keresetre vonatkozó, ellenkérelmet tartalmazó, 2008. október 7-én benyújtott 6. sorszámú előkészítő iratban az alperes képviselőjében a kereset elutasítását kifejezetten arra hivatkozással kérte, hogy a szerződésnek a felperes részéről való felmondásával kár őt nem érte. Mindezek alapján eljárási szabálysértés nélkül jutott az

elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy az, miszerint az I. rendű alperes perbeli jogelődje, a felperes felé teljesítendő fizetéssel késedelembe esett, az alperesi részről elismert, tehát kétséget kizáró módon bizonyított tény. Azt pedig, hogy a szerződés szerű teljesítés érdekében úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, az alperes a perben nem bizonyította, illetőleg - az elsőfokú bíróságnak 2008. november 5-i tárgyaláson adott és a 7. sorszámú jegyzőkönyv 2. oldalában rögzített, erre irányuló kifejezett tájékoztatása ellenére - azt meg sem kísérelte.

Annak a fellebbezésében hivatkozott körülménynek, hogy a szakértői bizonyítással alátámasztottan a felperest a szerződések megszűnésével kár nem érte, az elsőfokú bíróság döntésének megalapozottsága szempontjából azért nem volt jelentősége, mert a kötbér „kártérítési átalány” jellegéből következik, hogy érvényesítéséhez kár bizonyítása nem szükséges, sőt az sem, hogy a jogosultnak egyáltalán kára keletkezzen. A Ptk. 246. § (2) bekezdése szerint a jogosult akkor is követelheti a kötbért, ha kára nem merült fel.

Nem tévedett tehát az elsőfokú bíróság, amikor a felperes keresetét a jogalap tekintetében kötbérigényként alaposnak találta, ideértve annak összegszerűségét is, e körben figyelemmel arra, hogy a Ptk. 246. § (2) bekezdése szerint érvényes kötbérkikötést kizárólag a 2006. március 31-i teljes körű általános és egészségügyi takarítási szolgáltatásra létrejött vállalkozási szerződést tartalmazott, és az ott kikötött kötbér - az ítéletábra álláspontja szerint - sem volt eltúlzott.

Tévedett azonban az elsőfokú bíróság annak megállapításával, hogy a felperes - az egyéb szempontból megalapozott - kötbérigényét jogszerűen, az I. rendű alperessel szemben érvényesítheti, és ezzel indokolva a felperes javára az I. rendű alperest marasztalta, az II. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetet pedig elutasította. Az elsőfokú bíróság ezen ítéleti döntését támadó felperesi és I. rendű alperesi fellebbezés is alapos, az alábbiak miatt:

A felperes a II. rendű alperes - az I. rendű alperessel egyetemleges - kötelezése iránti kereseti kérelme jogszabályi alapjaként az „Államháztartásról” szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (Áht.) 90. § (3) bekezdését jelölte meg. E jogszabálynak - az elsőfokú bíróság által is helyesen idézett - rendelkezése szerint a költségvetési szerv megszüntetése esetén - az alapító szerv vagy jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - a vagyonjogok és kötelezettségek tekintetében a megszüntetett szerv jogutódja az alapító szerv.

Ebből egyrészt az következik, hogy a költségvetési szerv megszüntetésével az alapítója minden külön jogi aktus nélkül jogutódjává válik, másrészt pedig az, hogy az Áht. 90. § (3) bekezdése szerinti jogutódlás az alapító szerv rendelkezésével vagy jogszabály rendelkezésével kizárható.

A perben az nem volt vitás, hogy a **K. V. Kórház** alapítója a II. rendű alperes, amely az elsőfokú eljárás során - 2010. január 4-én, 38. sorszám alatt - becsatolt okirattal igazolta, hogy a kórházat 2009. február 28-i hatállyal az 1/2009. (I. 15.) számú Ökt. határozattal jogutód nélkül megszüntette. A 2008. évi CV. törvény 28. §-ának szövege - amely 2009. január 1-től lépett hatályba - az Áht. VII. fejezete (87-100. §-a) helyébe lépett. Ebből következően az Áht. 90. § (3) bekezdése nem a felperes által hivatkozott tartalommal rendelkezett, azonban a 2008. évi CV. törvény 13. § (3) bekezdése szerint az állami vagyonról szóló törvény vagy az átalakításról, megszüntetésről rendelkező jogszabály (határozat) eltérő rendelkezése hiányában a vagyoni jogok és kötelezettségek tekintetében

a megszüntetett költségvetési szerv jogutódja az alapító szerv, az Országgyűlés vagy a Kormány által alapított költségvetési szerv esetén az általuk kijelölt szerv. A megszűnő költségvetési szerv valamennyi elismert vagy nem vitatott pénz vagy pénzben kifejezett tartozásáról rendelkezni kell, és ennek megtörténte külön utalni kell a (4) bekezdés szerinti átalakító, megszüntető okiratban. A törvény indokolása szerint a költségvetési szerv megszüntetése a közfeladat ellátásnak kötelezettségét nem szünteti meg, erről külön kell intézkedni. Ezen kívül vagyoni jogilag sem szűnhet meg jogutód nélkül - quasi végelszámolással - a költségvetési szerv, továbbá vele szemben felszámolási eljárás sem folytatható le, kötelezettségeit mindenképpen teljesíteni kell.

Ha a költségvetési szervet alapítója megszünteti, maga az alapító szerv lesz jogosult és köteles elsősorban kijelölni a jogutódot, illetve rendelkezni a megszüntetendő szerv vagyoni jogainak és kötelezettségeinek átszállásáról. Ha az ellátandó közfeladatok, a vagyoni jogok és kötelezettségek tekintetében más jogutódot nem jelöl ki, az alapító lesz az általános jogutód. A perbeli esetben a **K. V. Kórház** megszüntetése jogutód nélkül történt a 2008. évi CV. törvény 12. § (1) bekezdésének d) pontja alapján, a megszüntető okirat tartalmazza azt is, hogy a vagyon feletti jogok és kötelezettségek tekintetében a megszüntetett szerv jogutódja a 2008. évi CV. törvény 13. § (3) bekezdése alapján K. V. Ö., azaz a II. rendű alperes.

Amint azt - az előzőekben részletesen kifejtettek szerint - az elsőfokú bíróság helyesen megállapította, 2006. március 31-i általános és egészségügyi takarítási szolgáltatási szerződés alapján annak a felperes részéről történt rendkívüli felmondása folytán a K.V. Kórháznak kötbérfizetési kötelezettsége keletkezett a felperes felé. A felek részéről nem teljesítés esetére megállapított (un. meghíúsulási) kötbér abban az időpontban vált esedékessé, amikor nyilvánvaló lett, hogy a felperes részéről a szerződésszerű teljesítés lehetetlenült. A peradatokból megállapíthatóan ez 2007. november 30-a volt, mert az I. rendű alperes jogelődje a felpereshez intézett, 2007. október 26-án kelt levelében a rendkívüli felmondást 2007. november 30-i hatállyal elfogadta, amit a felperes tudomásul vett.

Abban osztotta az ítéletábra az elsőfokú bíróság jogi álláspontját, hogy nem volt jogi akadálya annak, hogy a II. rendű alperes a K. V. Kórház, mint költségvetési szerv által végzett egészségügyi feladatok ellátását úgy szervezze át, hogy a jogutód nélkül megszüntetendő költségvetési szerv által végzett tevékenység gazdasági társasági formában való továbbfolytatására 2008. október 22-én olyan tartalmú szerződést kössön az I. rendű alperessel, amelyben az a megszüntetett intézmény önálló és esetlegesen bekövetkező kötelezettségének teljesítését is átvállalja. Tévedett azonban az elsőfokú bíróság, amikor az alperesek között megkötött e szerződésnek olyan joghatást tulajdonított, hogy ezáltal a felek (illetőleg a II. rendű alperes, mint alapító) kizárták a jogutódlást a felperes felé keletkezett és már esedékessé vált kötbérfizetési kötelezettség tekintetében. Az alperesek szerződése e részében ugyanis a Ptk. 332. § (1) bekezdésében szabályozott tartozásátvállalás volt, amely megállapodás - e törvényi rendelkezés értelmében - csak akkor eredményez változást a kötelezett személyében, ha ahhoz a jogosult hozzájárul. A tartozásátvállalás szabályai szerint tehát a **K. V. Kórház**, felperes felé keletkezett kötbérfizetési kötelezettségének a II. rendű alperestől I. rendű alperes által történt átvállalásának hatályosságához szükség lett volna a felperes, mint jogosult hozzájárulására. A II. rendű alperes által csatolt, a peradatoknál rendelkezésre álló

szerződési okiratokat azonban a felperes nem írta alá, s egyéb peradat sem merült fel arra vonatkozóan, hogy hozzájárulást adott, vagy azt egyáltalán tőle kérték volna.

Miután a felperes a perben sem tett hozzájáruló nyilatkozatot, (ellenkezőleg, a II. rendű alperest azzal az indokkal vonta perbe, „hogy a gazdasági társaság működésére intézményes garancia nincs”) az alperesek között létrejött tartozásátvállalási megállapodás a felperes irányában hatálytalan.

Ennek pedig az a jelen perben levonandó jogkövetkezménye, hogy a **K. V. Kórház,** felperes felé keletkezett kötbérfizetési kötelezettségének teljesítésére jogutódként a II. rendű alperes köteles, az I. rendű alperessel szemben előterjesztett ilyen keresetnek azonban nincs jogalapja.

Más; a jelen perre nem tartozó kérdés az, hogy a tartozásátvállalás megállapodás alapján - a Ptk. 332. §-ának (1) bekezdése szerint - a II. rendű alperes követelheti az I. rendű alperestől, hozza olyan helyzetbe, hogy a felperesnek teljesíthessen. A felperes fellebbezési érvelésével szemben nincs jelentősége annak sem, hogy az elsőfokú bíróság az I. rendű alperes perbeli jogutódlását jogerős végzésben már megállapította. A bíróság perbeli jogutódlás tárgyában a Pp. 61-62. §-ában meghatározott szabályai alapján hozott végzéséhez ugyanis nem fűződik anyagi jogerő, az I. rendű alperessel szembeni keresetőségi jog - csakúgy, mint az előterjesztett kereset megalapozottsága - pedig az ügy érdemi elbírálására tartozó kérdés, amelyre a bíróság a pert befejező érdemi határozatában ad választ.

A kifejtettek alapján értelemszerűen alaptalan volt a felperesnek az elsőfokú ítéletben megállapított marasztalási összeg felemelése iránti, illetőleg a kártérítési igény tekintetében szükséges bizonyítás lefolytatása érdekében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróságnak új eljárásra utasítása iránti fellebbezési kérelme is.

Mindezekre tekintettel az ítéletábra a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és a felperesnek az I. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetét, mint megalapozatlant teljes egészében elutasította, az elsőfokú ítéletben helyesen megállapított marasztalási összeg megfizetésére pedig a II. rendű alperest kötelezte, helybenhagyva a vele szemben ezt meghaladóan előterjesztett kereseti kérelmet elutasító elsőfokú ítéleti rendelkezést.

Az ítéletábra döntésének eredményeként megváltozott a felperes és az alperesek közötti pernyertesség-pervesztesség aránya is. A felperes az I. rendű alperessel szemben a teljes, módosított kereseti kérelmében (91 269 000 Ft) pervesztes lett, míg a II. rendű alperessel szemben 23 691 636 Ft tekintetében vált pernyertessé, és ezt meghaladóan (67 577 364 Ft összegű követelésében) lett pervesztes.

Ezért az ítéletábra - e tekintetben is - megváltoztatva az elsőfokú bíróság ítéletét a felperes által az I. rendű alperesnek - az ügyvédi munkadíjból eredően keletkezett - elsőfokú perköltség összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a) és b) pontja, (6) bekezdése és 4/A § (1) bekezdése szerint megállapított összegre a Pp. 79. § (1) bekezdése alapján felemelte, míg a II. rendű alperes részére megfizetendő elsőfokú perköltség összegét az ugyanezen rendelkezések alapján megállapított összegű ügyvédi munkadíjnak a II. rendű alperes pernyertességével arányos része összegével, és a

felperes által előlegezett szakértői költség pernyertességével arányos részével csökkentett összegére, a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján leszállította.

Az I. rendű alperes - pernyertessége folytán - az állam által előlegezett kereseti illeték viselésére nem köteles, ezért az ítéletábra mellőzte az elsőfokú bíróság ítéletének az ezt tartalmazó rendelkezését is.

Az I. rendű alperes fellebbezése teljes egészében, a felperes fellebbezése azonban csak részben, a II. rendű alperes marasztalása iránti kérelme egy részében volt eredményes. Ezért az ítéletábra a felperest az I. rendű alperes javára - 91 269 000 Ft fellebbezési érték alapulvételével - a kifejtett ügyvédi tevékenységének megfelelően, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a), b) pontja, (5) bekezdés, 4/A. § (1) bekezdése, de a (6) bekezdés alkalmazásával megállapított mérsékelt összegű ügyvédi munkadíj, mint másodfokú perköltség megfizetésére a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte. A II. rendű alperes javára pedig - az eredményes fellebbezését figyelembe véve - az ugyanezen jogszabályok szerint meghatározott ügyvédi munkadíjak pervesztességével arányos részének megtérítésére a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint marasztalta.

Az Itv. 62. § (1) bekezdés i) pontján alapuló illetékfeljegyzési jog folytán a felperes az Itv. 46. § (1) bekezdése szerinti mértékű fellebbezési illetéknek az eredménytelen fellebbezésével arányos része megtérítésére kötelezése a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésén és 15. § (1) és (3) bekezdésén alapul, míg a fennmaradó feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket a II. rendű alperes személyes illetékmentessége folytán ugyanezen rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a szerint az állam viseli.

D e b r e c e n, 2010. szeptember hó 23.

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta s.k. a tanács elnöke, Dr. Riczu András s.k. előadó bíró, Dr. Bakó Pál s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő